

Årsrapport 2020 RPO Kvinnosjukvård Kvalitetsgrupp BB-vård (BBQ)

Anna Cala, Jönköping
Emelie Oliv Värnamo
Emma Lindqvist, Eksjö
Helena Avenström, Västervik
Sofia Pihl, Linköping
Amanda Fagerkrantz, Norrköping
Marja Mitsell Kalmar
Ann-Marie Berglund, verksamhetschefsrepresentant

Verksamhetsberättelse

Under det senaste året har det varit mycket fokus på Covid-19. Vår mötet kunde inte hållas på grund av pandemin och därmed uteblev möjligheten till fortsatt förbättringsarbete. Höstmötet i Västervik kunde genomföras som tänkt med obstetiker, barnmorskor och barnläkare representerade från respektive sjukhus. Vi diskuterade främst hur man har hanterat situationen med en pågående pandemi, och vad det inneburit för BB-vården.

Pandemin har inneburit en hel del förändringar i arbetssätt. Restriktionerna har varierat mellan regionerna, men också under årets gång. Exempel på restriktioner har varit att partner i de flesta fall inte fått vara med på BB eller vid kejsarsnitt. De förlösta kvinnorna har fått vara själva på uppvaksavdelning och familjerna har fått hålla sig på sina rum på förlossning/BB under vårdtiden.

Partner har inte fått vara med på mödrahälsovårdsbesök, ultraljud eller BB-mottagningar vid vissa kliniker. Man har heller inte kunnat bedriva förlossningsförberedande undervisning eller föräldragrupper. Vissa anpassningar har kunnat göras digitalt, man har på vissa ställen också kunnat erbjuda amningsmottagning via länk, eller möjlighet till videosamtal vid utskrivning där partner kunnat delta.

Vi har kunnat se negativa effekter av att partner inte fått vara delaktig i vårdkedjan under pandemin. Många kvinnor har uttryckt att de känt sig ensamma, och upplevt mer oro inför förlossning och BB-tiden.

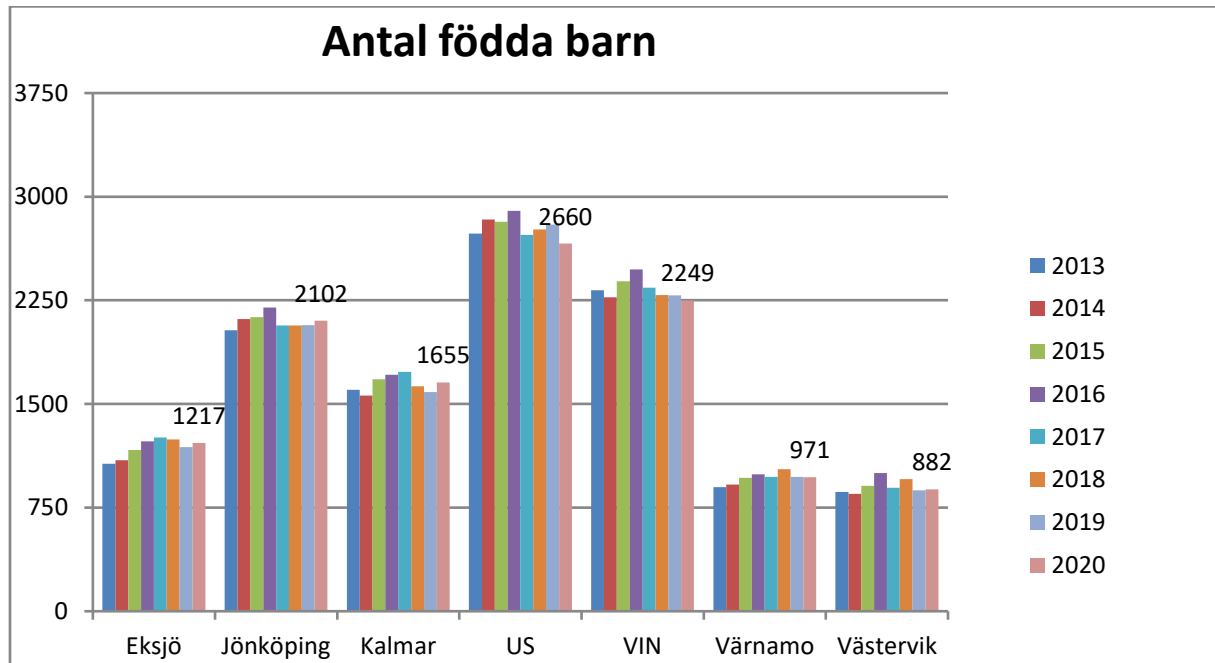
Man har också sett positiva effekter av restriktionerna, såsom lugnare miljö på BB i och med färre besök av anhöriga. Föräldrarna har fått mer tid till att knyta an till barnet. Friska förlösta kvinnor har velat gå hem tidigare i större utsträckning, vilket resulterat i fler polikliniska kontakter istället. Mer uppmärksamhet och tid har kunnat läggas på att vårda de kvinnor som haft en komplicerad förlossning.

Under året har den nya vårdriktlinjen angående urinretention postpartum börjat gälla, och implementerats. Arbetet med att utveckla våra regionsgemensamma riktlinjer avseende BB-vården fortsätter.

Medicinska resultat

Antal födda barn

Parameter som följs då den visar klinikernas olika förutsättningar med relativ stor spridning av antalet förlossningar per år.

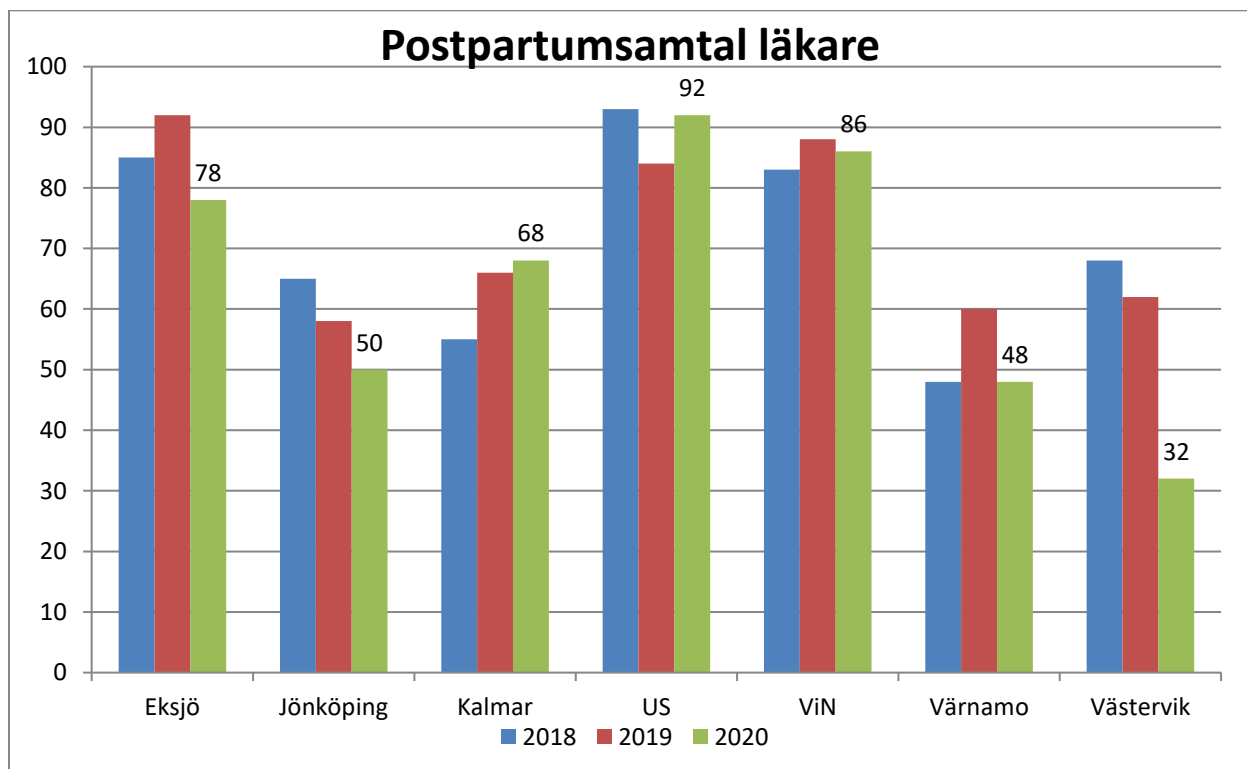
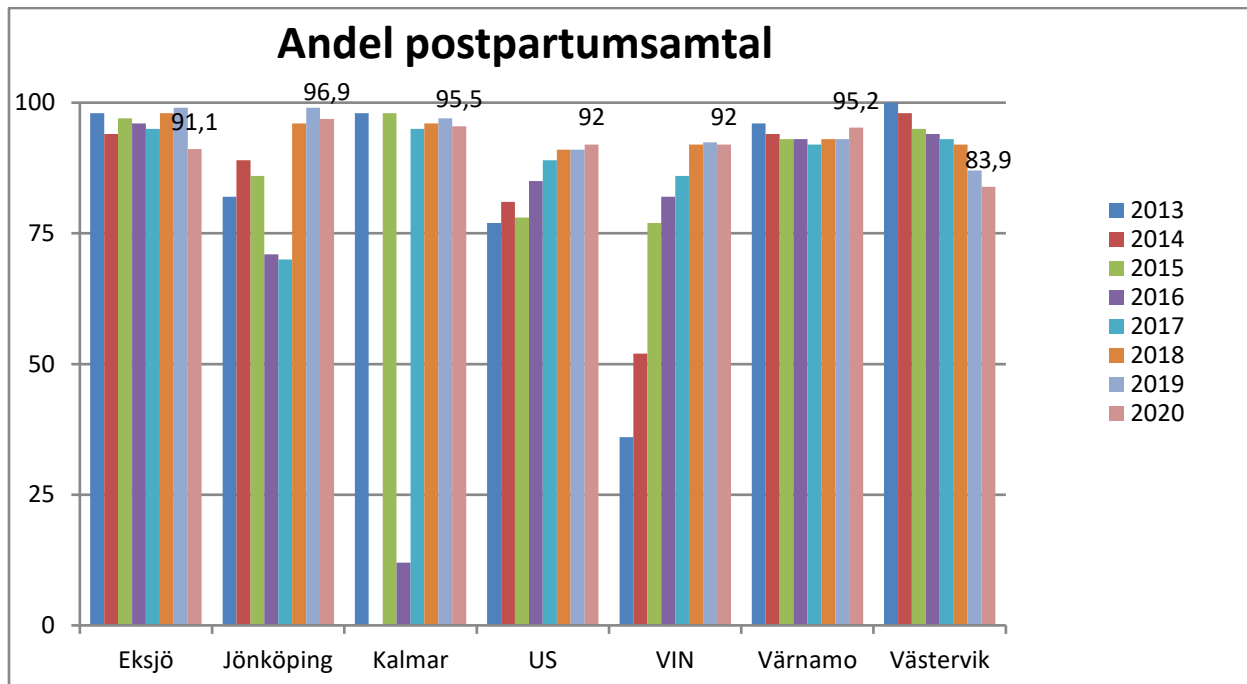
Amning

En välfungerande organisation för amningsrelaterade besvär är mycket betydelsefullt för att stötta de kvinnor som vill amma. Data har inhämtats på amningsfrekvensen 4 veckor efter förlossningen men det finns även data på amning vid hemgång från BB-avdelning.

Vi har en likvärdig amningsfrekvens i regionen vid mätning fyra veckor efter förlossningen, mellan 76-82% medelvärdet för regionen blir 79 %. Målet är att 85 % hel- eller del-ammar vid efterkontrollen och dedikerade amningsgrupper på de olika sjukhusen arbetar med detta. Andelen kvinnor som ammar 4 veckor efter förlossningen är relativt konstant jämfört med tidigare år.

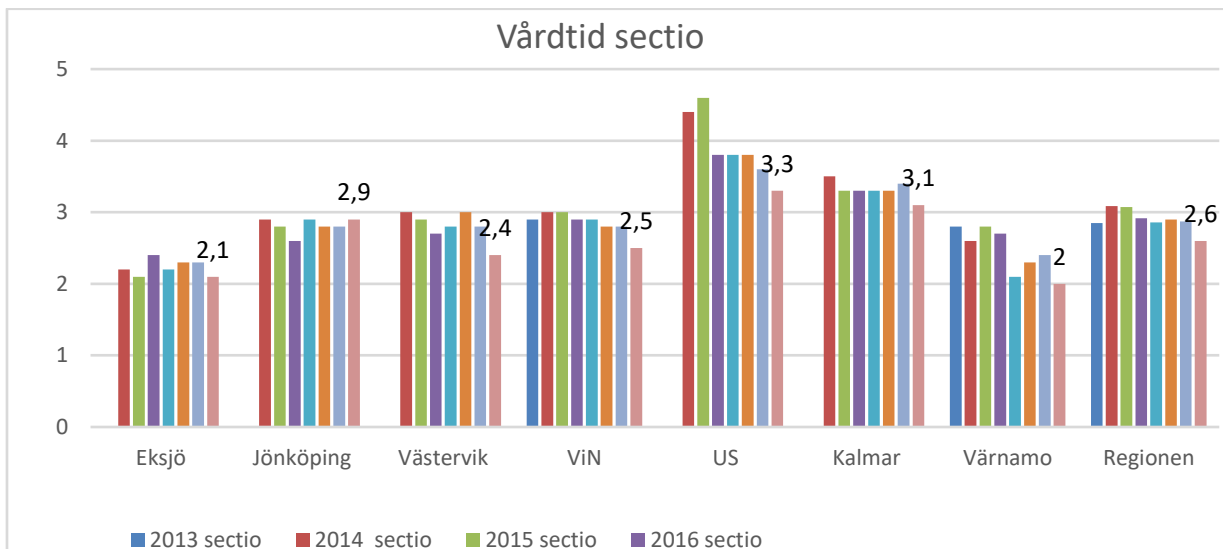
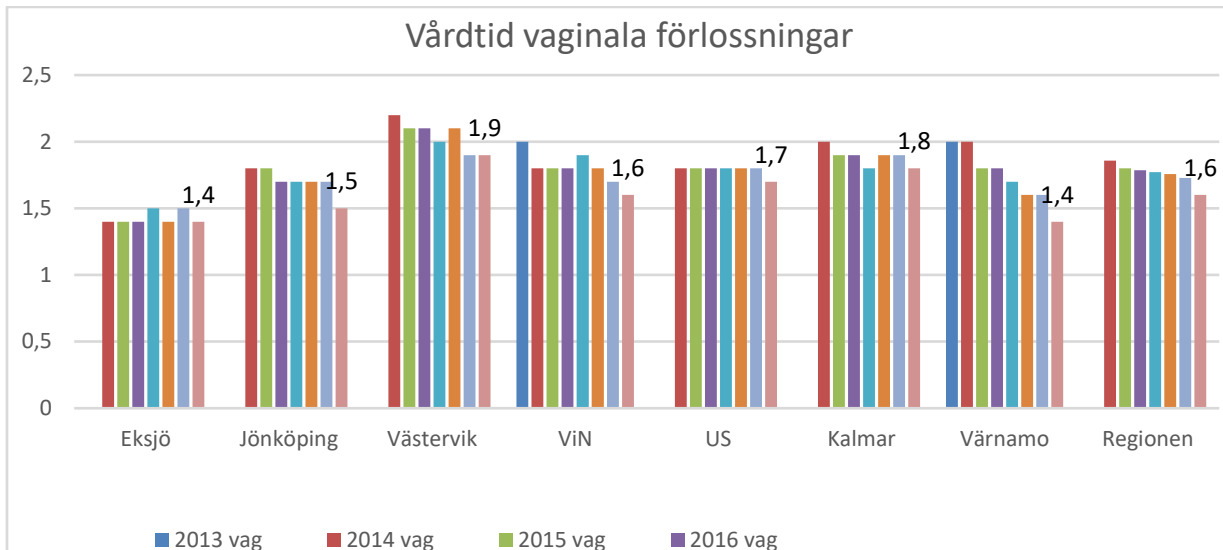
Postpartumsamtal

Målet är att samtliga förlösta patienter skall ha ett postpartumsamtal med barnmorska vid okomplicerad förlossning. Vid komplicerad förlossning (till exempel akut kejsarsnitt, större bristning, blödning över 1000ml, förlossning med sugklocka eller manuell placentalösning) är målet att patienten också ska få ett postpartumsamtal med läkare. Journalgranskning har gjorts av 50 journaler per sjukhus kring just postpartumsamtal av läkare vid komplicerad förlossning. Resultaten är varierande. Förbättringspotential finns dels i att dokumentera de postpartumsamtal som görs men även i att öka frekvensen postpartumsamtal.

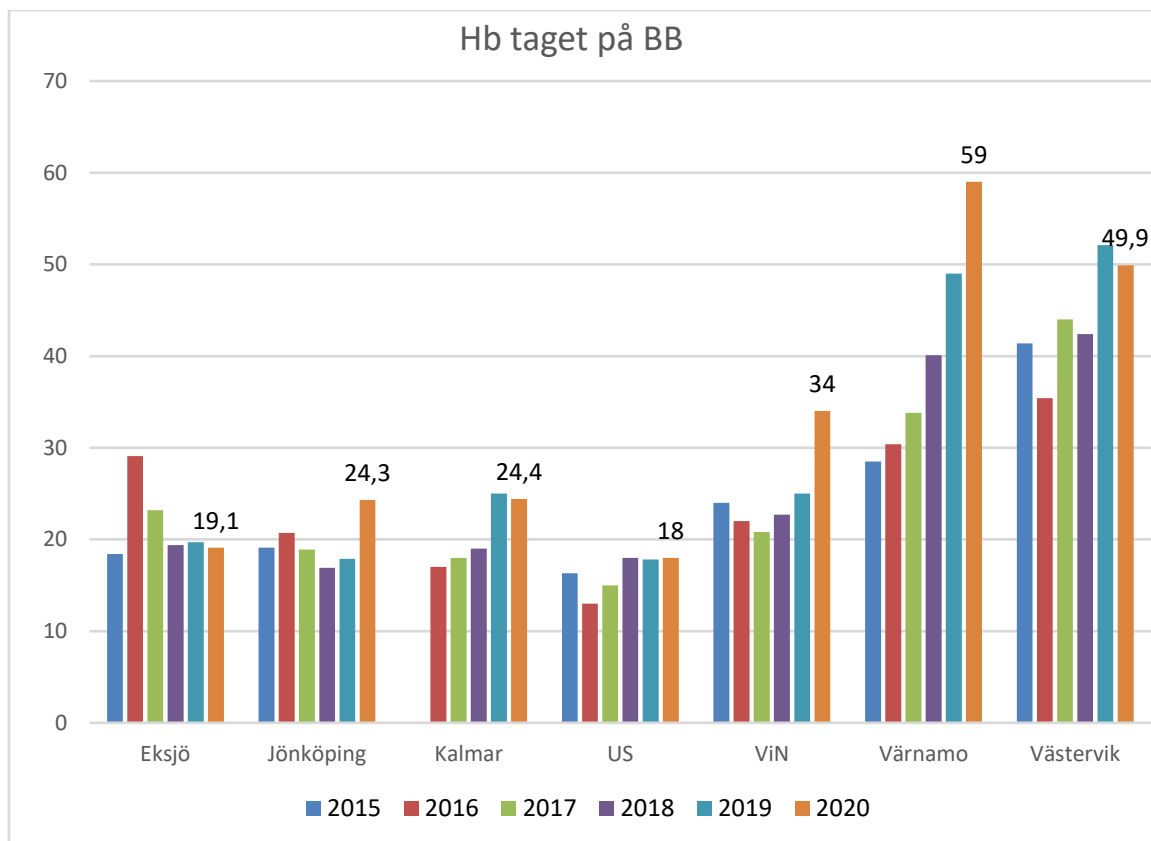
Vårdtid

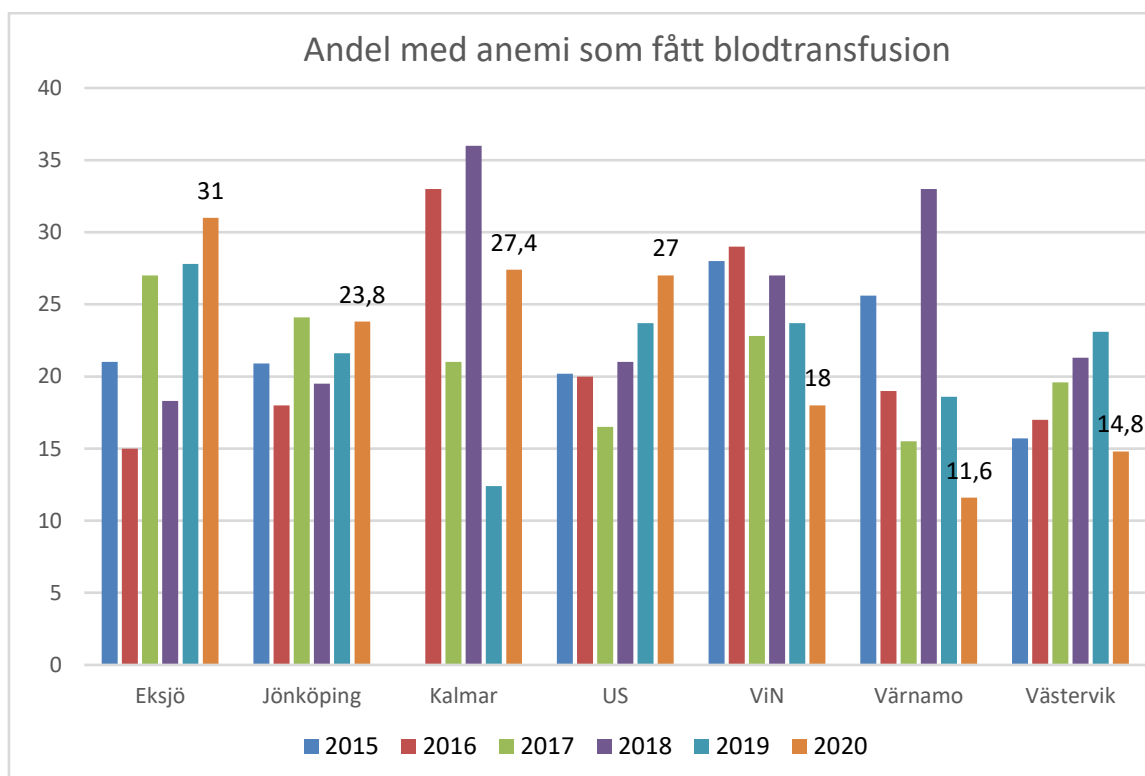
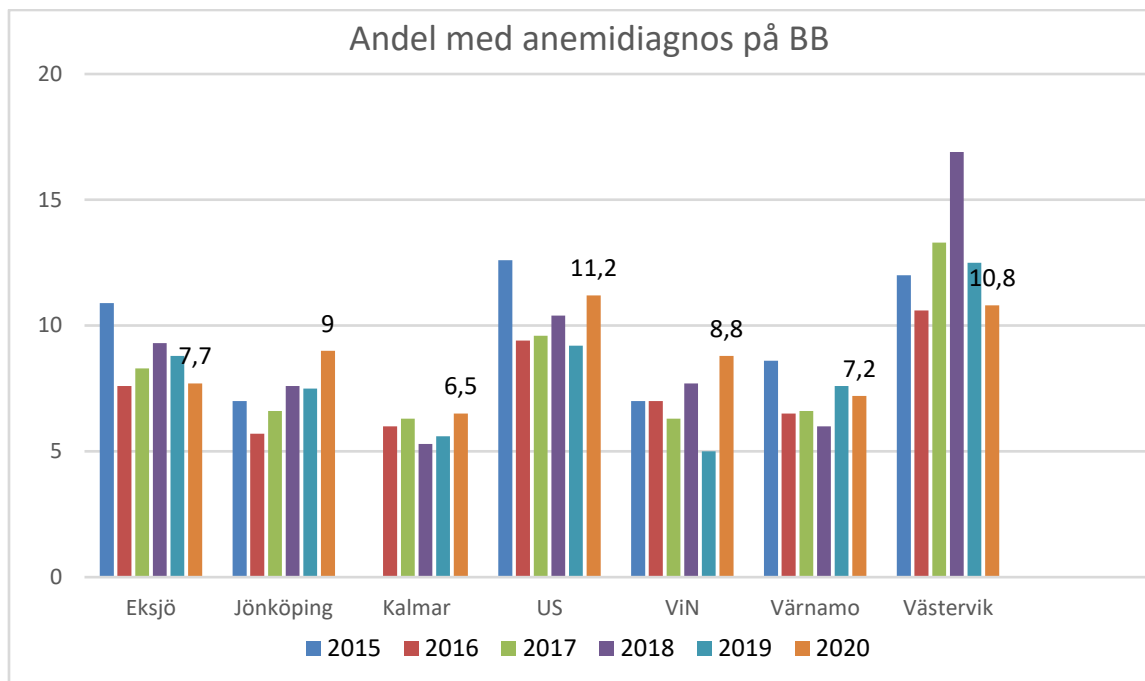
Vårdtiderna efter både vaginal förlossning och kejsarsnitt har sjunkit under 2020. Vår bedömning är att detta är kopplat till restriktioner på grund av Covid-19 som på olika sätt påverkat BB-vården. Målvärdet är satt till 1,4 dygn efter vaginal förlossning, utifrån den klinik som ligger lägst i regionen. Skillnader mellan sjukhusen i regionen kan bero på vårdtyngd, att patienten har olika långt att åka mellan hem och sjukhus och hur utbyggd tidig-hemgångsverksamhet är. I många fall påverkas vårdtidens längd på BB också av barnklinikernas rutiner, vi ser därför att det viktigt med ett nära samarbete mellan barn- och kvinnoklinikerna.

Anemi

BB-vården i sydöstra sjukvårdsregionen har ett gemensamt PM för av anemi postpartum. Noterbart är att det är stora skillnader i regionen för registrerade Hb-kontroller på BB. Orsaken till detta kan vara sanna skillnader i arbetsrutiner men även återspegla dokumentationsskillnader. Grafen för blodtransfusion varierar mycket från år till år vilket bedöms bero på att det är få patienter i dessa grupper.

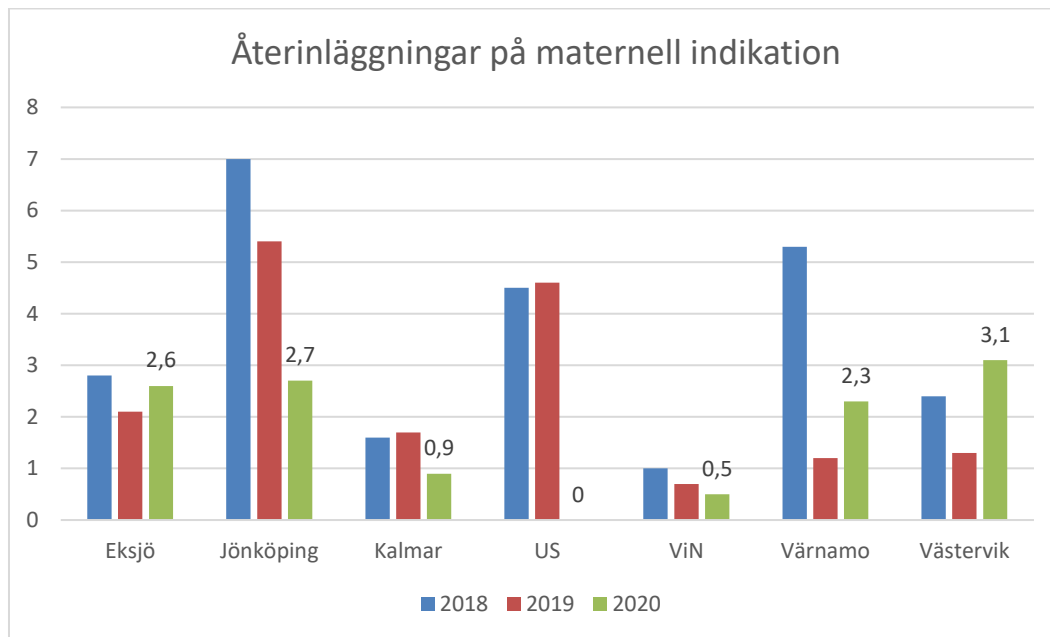

Återinläggning

Från 2018 följs andelen förlösta kvinnor som behöver återinläggas postpartum på maternell indikation. Inom regionen ses en variation mellan 0 - 3,1 % av totala andelen förlösta patienter. De lokala rutinerna varierar både vad gäller handläggning och diagnossättning. Rutiner för var barn som behöver återinläggas vårdas påverkar sannolikt också denna statistik. Orsakerna till återinläggning på maternell indikation är varierande, t ex ses infektion,

blodtrycksrelaterade problem inkl. preeklampsi, bröstproblem, post spinal huvudvärk och blödning.

Urinretention postpartum

Det finns sedan december 2019 ett gemensamt PM för sydöstra sjukvårdsregionen. Av den anledningen har data tagits fram på andelen som drabbas av urinretention postpartum. Frekvensen är låg, vilket förmodas bero på bristande diagnosättning för de med mildare grad av urinretention. En utvidgad granskning, framförallt av den höjda gränsen för katetersättning till 1500ml och den därmed något ökade användningen av intermitterent kateterisering (RIK) kan troligen börja utvärderas under kommande år.

BBQ och framtiden

Regionalt samarbete är grundläggande för att systematiskt förbättra den vård vi erbjuder nyblivna mödrar. Under pandemi-året 2020 har många nya vägar att nå ut med information upprättats, med digitala lösningar på återbesök, amningsrådgivning och liknande. Detta faller väl in i BBQ-s tidigare ambition att söka lättillgängligare sätt att nå ut med information som blir lika för alla.

Ett område som genomgått stora förändringar under senaste åren har varit bedömningar av förlossningsbristningar. De större bristningarna, involverande analsfinktermuskulaturen, har haft en strukturerad rutin sedan några år. Inom denna grupp ser vi en hög andel postpartumsamtal med läkare och dessa kvinnor följs även genom gynop-registrets enkäter 8v postpartum samt 1 år postpartum. Den nya klassifikationen av grad 2-bristningar och det postpartala omhändertagandet avseende t.ex. undersökning innan hemgång och skriven patientinformation är ett önskvärt fokus för fortsatt arbete inom obstetrisk eftervård. Detta för att kvinnan ska erhålla god, neutral och likvärdig information om sin bristning och eventuella komplikationer, oavsett vilket sjukhus förlossningen och eftervård sker på.

Vi har uppmärksammat en ökning av besöken till BB-mottagning och planerar kommande år att kartlägga hur dessa verksamheter utformats på de olika sjukhusen. Syftet är att inspireras av goda exempel och att kunna erbjuda en mer jämlik vård i regionen.

Handläggning av patienter med behandlingskrävande högt blodtryck postpartum behöver ses över och om möjligt likriktas.

Det har genom BBQ påbörjats ett utökat samarbetet med barnläkarna i regionen, där representanter inbjuds att delta årligen vid höstmötet för att diskutera aktuella frågor. Med en ökad inriktning mot sammanhållen familjevård i vårdkedjan är detta en viktig samarbetslänk och det är värdefullt att de olika sjukhusen i regionen delar med sig av olika erfarenheter. Detta samarbete kommer att underlätta förbättringar av vården för den nya familjen.